

HANKITUN OSAAMISEN TUNNISTAMINEN

Opiskelijan ohje

HANKITUN OSAAMISEN TUNNISTAMINEN ELI AHOT

Hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen perustuu osaamislähtöiseen ajatteluun. Ratkaisevaa on osaaminen, eikä se, miten ja missä osaaminen on hankittu. Oppimista ja osaamista voi syntyä erilaisissa tilanteissa sekä muodollisen että arkioppimisen kautta tai työelämässä. Opiskelijalla on oikeus hakea osaamisensa tunnustamista riippumatta siitä, miten se on hankittu, jos osaaminen vastaa koulutusohjelman opintojaksojen osaamistavoitteita.

Pääsääntöisesti osaamisen tunnustamisen eli AHOTin kautta haetut opintosuoritukset eivät kerrytä KELAn seuraamia opintojen edistymisessä huomioitavia pisteitä. Poikkeuksena on tilanne, jossa AHOTin osana toteutettu lisänäyttö vaatii yhtä paljon työtä kuin varsinainen opintojakso, sen voidaan katsoa tuottavan opintojakson seurannassa huomioitavia pisteitä.

YLEISET PERIAATTEET

Opiskelija käynnistää AHOT-prosessin ja hän harkitsee käyttääkö tätä mahdollisuutta hyväkseen. Opiskelija ei ole prosessissa kuitenkaan yksin, vaan hän saa tukea ja neuvoja opettajatutoriltaan, opinto-ohjaajalta, koulutuksen vastuuhenkilöltä tai opintotoimistosta. Pääsääntöisesti AHOT-prosessi käynnistetään opiskelun alkuvaiheessa HOPSien vahvistamisen yhteydessä. Opintojen edistyessä on mahdollista jatkaa AHOT-prosessia.

Formaalissa opiskelussa aiemmin hankittu osaaminen arvioidaan pääsääntöisesti todistusten perusteella. Formaalissa opiskelussa aikaisemmin arvioitu opintokokonaisuus on arvioitu ja sitä ei arvioida uudelleen. Aiemmin suoritettujen korkeakouluopintojen opintosuoritukset eivät vanhene mutta niiden osalta voidaan koulutuksessa harkita hyväksilukua osaamisen perusteella.

Opinnäytetyötä ei hyväksiluetta kuin poikkeustapauksissa. Tällainen voi olla samassa koulutusohjelmassa jo aiemmin tehty opinnäytetyö (esim. siirto-opiskelija, joka on tehnyt samassa koulutusohjelmassa toisessa ammattikorkeakoulussa opinnäytetyön tai

terveydenhoitajaopiskelija, joka on jo tehnyt opinnäytetyön sairaanhoitajakoulutuksessa). Kypsyysnäyte voidaan hyväksilukea opinnäytetyön hyväksilukemisen yhteydessä.

Epävirallisen ja arkioppimisen kautta hankitun osaamisen arviointi toteutetaan suhteessa suoritettavan opintokokonaisuuden tai opintojakson tavoitteisiin. Tavoitteena näissä tilanteissa on soveltuvan näytön antaminen. Opinnoista, jotka sisältyvät hakukelpoisuuden antavaan tutkintoon, ei voi hakea suoraan hyväksilukea. Tämä ei koske Väyläopintoja. Väyläopinnot ovat opintoja, joita toisen asteen opiskelija on suorittanut korkeakoulussa jo toisen asteen tutkinnon aikana tavoitteenaan parantaa mahdollisuuksiaan päästä opiskelemaan ammattikorkeakouluun, suorittaa ammattikorkeakoulututkinto sekä lyhentää opiskeluaikaa.

Toisen asteen käytännön taitoja antavia opintoja ei voida suoraan hyväksilukea, vaan ne vaativat aina jonkinlaisen koulutuksen määrittelemän näytön.

Centria-ammattikorkeakoulu hyväksi lukee ammattikorkeakoulututkinnon vapaasti valittaviin opintoihin enintään 5 opintopisteen laajuisena varusmiesaikana suoritettua johtajakoulutuksen. Perusteena on aliupseerikoulun tai reserviupseerikoulun järjestämä johtajakoulutus, josta opiskelija esittää todistuksen ja saamansa henkilökohtaisen arviointilausunnon. Aliupseerikoulusta voi saada 3 opintopistettä ja reserviupseerikoulusta lisäksi 2 opintopistettä. Koulutusohjelman harkinnan mukaan osa näistä voidaan AHOToida myös ydinosaamisen tai profiloivan osaamisen opintoihin

AHOTINNIN VAIHEET OPISKELIJAN NÄKÖKULMASTA

MITEN OPISKELIJA LÄHTEE LIIKKEELLE?

Aloittaessaan opinnot opiskelija tekee henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman eli HOPSin oman opettajatutorin ohjaamana. Tätä keskustelua varten opiskelija tutustuu koulutusohjelmansa opetussuunnitelmaan ja arvioi omaa osaamista peilaten sitä opintojaksojen osaamistavoitteisiin. Opetussuunnitelmat löytyvät opinto-oppaasta (<https://centria.opinto-opas.fi/home>).

Opiskelija voi itsearvioinnissa reflektoida osaamistaan esimerkiksi hyödyntämällä 1-4 skaalaa, jossa:

- 1 on aloittelija vaiheessa, jolla voi olla jotain tietoa asiasta
- 2 on edistyneessä vaiheessa, jossa on mahdollisesti kokeillut soveltaa osaamista käytännössä
- 3 on ongelmanratkaisija, joka osaa soveltaa osaamista käytännössä
- 4 taitava osaaja, jolla on osaamista opastaa muita aiheessa

Opiskelijan itsearviointia hyödynnetään osaamisen tunnistamisen tukena HOPS keskustelussa. Jos opiskelija arvioi osaamisensa 3 tai 4 tasolle, hän voi keskustella AHOTOinnin mahdollisuudesta opettajatutorin kanssa. Opiskelija harkitsee käyttääkö hän AHOTOinti mahdollisuutta ja hakee osaamisen tunnistamista tai tunnustamista.

MITEN KÄYTÄNNÖSSÄ HAETAAN OSAAMISEN TUNNISTAMISTA JA TUNNUSTAMISTA ELI AHOTOINTIA?

HOPS keskustelussa käydyn perusteella opettajatutor antaa opiskelijalle ohjeet AHOTin hakemiseksi. Opiskelija tekee hakemuksen, johon hän voi liittää mukaan dokumentteja, joilla hän perustelee aiemmin hankittua osaamistaan. Aineistoa, jota voidaan käyttää osaamisen toteennäyttämiseen, ovat

- tiedot aiempien opintojen suorittamisesta hyväksytysti todistuksineen sekä mahdolliset kurssi/opintojaksokuvaukset aiemmista opinnoista
- muut todistukset koulutukseen osallistumisista
- työtodistukset
- selvitys muista henkilökohtaisista saavutuksista ja taidoista, jotka voivat tuottaa osaamistavoitteisiin liittyvää osaamista
- kopiot tuotetuista raporteista ja asiakirjoista
- kopiot pidetyistä esityksistä
- kopiot tuotetusta muusta materiaalista.

Opettajatutor ohjeistaa aina opiskelijaa AHOT-hakemuksen ja dokumentaatioiden toimittamisesta oikealle taholle. Opiskelija lähettää saamansa ohjeen mukaisesti AHOT-hakemuksen ja dokumentaatiot joko:

- Opiskelija hakee AHOTia alle kuudesta opintojaksosta aikaisempien opintojen perusteella, lähetetään hakemus opintojaksojen opettajille (AHOT1-lomake sekä dokumentit)
- Opiskelija hakee AHOTia yli kuudesta erillisestä opintojaksosta aikaisempien opintojen perusteella, lähetetään hakemus opinto-ohjaajalle (AHOT-1 lomake sekä dokumentit)
- Opiskelija haluaa osoittaa esimerkiksi työssä hankittua osaamista, lähetetään hakemus opintojakson opettajalle (AHOT-2 lomake sekä dokumentit) ja ehdottaa tapaa millä näyttää osaamisen. Opintojakson opettaja hyväksyy näyttötavan tai ehdottaa vaihtoehtoista näyttötapaa opiskelijalle, sekä sopii opiskelijan kanssa osaamisen näytöstä.

Kaikissa tapauksissa hyväksiluvun hyväksyy koulutusalan päällikkö, jolle suositus hyväksymisestä tai hylkäämisestä tulee joko opintojen ohjaajalta tai opintojakson opettajalta.

1. MITEN OPISKELIJA SAA TIEDON HAUN HYVÄKSYMISESTÄ TAI HYLKÄÄMISESTÄ?

Koulutusalan päällikkö myöntää kokonaisen tai osittaisen hyväksiluvun tai tekee kielteisen päätöksen, ja antaa päätöksen tiedoksi opiskelijalle kirjallisena kuukauden sisään hakemuksen lähettämistä. Hyväksytyt opintojaksot näkyvät opintosuorituksina HOPSissa Peppi-järjestelmässä.

Mikäli opiskelija on tyytymätön päätökseen, on päätöksestä mahdollisuus hakea muutosta. Opiskelija saa ohjeet muutoksen hakuun samalla, kun hänelle toimitetaan tieto hylkäävästä päätöksestä. Jos opiskelija ei ole tyytyväinen AHOT-päätökseen hän voi hakea muutosta kirjallisesti 14 päivän kuluessa.

SANASTO

- Formaali oppiminen tapahtuu tavallisesti oppilaitoksissa, ja oppiminen on oppimistavoitteiden, oppimiseen käytetyn ajan tai oppimiseen saatavan tuen osalta järjestelmällistä, ja siitä saa todistuksen. Formaali (virallinen) oppiminen on oppijan näkökulmasta tarkoituksellista. Epävirallinen oppiminen (non-formaali oppiminen) on järjestelmällistä oppimistavoitteiden, oppimiseen käytetyn ajan tai oppimiseen saatavan tuen osalta. Epävirallinen oppiminen on oppijan näkökulmasta tarkoituksellista. Suomessa mahdollisuutta tarjoavat tyypillisesti vapaan sivistystyön organisaatiot ja työpaikkojen järjestämä koulutus.
- Arkioppiminen (informaali oppiminen) on oppimista päivittäisissä työhön, perheeseen tai vapaa-aikaan liittyvissä toimissa. Arkioppiminen ei ole järjestelmällistä oppimistavoitteiden, oppimiseen käytetyn ajan tai oppimiseen saatavan tuen osalta, eikä siitä yleensä saa todistusta. Arkioppiminen voi olla tarkoituksellista, mutta useimmiten se on tahatonta tai sattumanvaraista. (Opetusministeriö 2007.)
- Hyväksilukeminen tarkoittaa opintojen, harjoittelun, työkokemuksen tai osaamisen hyväksymistä osaksi suoritettavaa tutkintoa tai opintojaksoa, pakollisiin tai valinnaisiin opintoihin.

- Korvaaminen on hyväksilukemisen muoto, jolla tarkoitetaan opintojen korvaamista muualla suoritetuilla, sisällöltään vastaavilla saman alan opinnoilla.
- Sisällyttäminen on hyväksilukemisen muoto, jolla tarkoitetaan muualla suoritettujen opintojen liittämistä osaksi tutkintoa.
- Tunnistamista tarkastellaan sekä opiskelijan että korkeakoulun näkökulmasta. Opiskelija pyrkii ymmärtämään eri tavoin hankkimaansa osaamista ja jäsentää sitä suhteessa osaamistavoitteisiin niin, että hän pystyy kuvaamaan ja osoittamaan osaamisensa. Korkeakoulu arvioi opiskelijan esittämän, hänen aiemmin hankkimansa osaamisen suhteessa osaamistavoitteisiin.
- Tunnustaminen tarkoittaa virallisen hyväksynnän antamista opiskelijan aiemmin hankkimalle osaamiselle. (Suomen yliopistojen rehtorien neuvosto ja Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto 2009.)
- HOPS eli henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.

AHOT-OHJE OPETTAJILLE

AHOToinin tarkoitus on edistää opiskelijan valmistumista ja toimia taloudellisesti tehokkaasti sekä Centrian että opiskelijan näkökulmasta. AHOToinnissa on tärkeätä muistaa laatu ja siksi sitä tehdään osaamisperustaisesti.

Kielten erityisohjeet löytyvät tämän ohjeen lopusta.

YLEISET PERIAATTEET

Opiskelija käynnistää AHOT-prosessin ja hän harkitsee käyttääkö tätä mahdollisuutta hyväkseen. Opiskelija ei ole prosessissa kuitenkaan yksin, vaan hän saa tukea ja neuvoja opettajatutoriltaan, opinto-ohjaajalta, koulutuksen vastuuhenkilöltä tai opintotoimistosta. Pääsääntöisesti AHOT-prosessi käynnistetään opiskelun alkuvaiheessa HOPSien vahvistamisen yhteydessä. Opintojen edistyessä on mahdollista jatkaa AHOT-prosessia.

Formaalissa opiskelussa aiemmin hankittu osaaminen arvioidaan pääsääntöisesti todistusten perusteella. Formaalissa opiskelussa aikaisemmin arvioitu opintokokonaisuus on arvioitu ja sitä ei arvioida uudelleen. Aiemmin suoritettujen korkeakouluopintojen opintosuoritukset eivät vanhene mutta niiden osalta voidaan koulutuksessa harkita hyväksilukua osaamisen perusteella.

Opinnäytetyötä ei hyväksiluetta kuin poikkeustapauksissa. Tällainen voi olla samassa koulutusohjelmassa jo aiemmin tehty opinnäytetyö (esim. siirto-opiskelija, joka on tehnyt samassa koulutusohjelmassa toisessa ammattikorkeakoulussa opinnäytetyön tai terveydenhoitajaopiskelija, joka on jo tehnyt opinnäytetyön sairaanhoitajakoulutuksessa). Kypsyysnäyte voidaan hyväksilukea opinnäytetyön hyväksilukemisen yhteydessä.

Epävirallisen ja arkioppimisen kautta hankitun osaamisen arviointi toteutetaan suhteessa suoritettavan opintokokonaisuuden tai opintojakson tavoitteisiin. Tavoitteena näissä tilanteissa on soveltuvan näytön antaminen. Opinnoista, jotka sisältyvät hakukelpoisuuden antavaan tutkintoon, ei voi hakea suoraan hyväksilukua. Tämä ei koske Väyläopintoja. Väyläopinnot ovat opintoja, joita toisen asteen opiskelija on suorittanut korkeakoulussa jo toisen asteen tutkinnon aikana tavoitteenaan parantaa mahdollisuuksiaan päästä opiskelemaan ammattikorkeakouluun, suorittaa ammattikorkeakoulututkinto sekä lyhentää opiskeluaikaa.

Toisen asteen käytännön taitoja antavia opintoja ei voida suoraan hyväksilukea, vaan ne vaativat aina jonkinlaisen koulutuksen määrittelemän näytön.

Centria-ammattikorkeakoulu hyväksilukee ammattikorkeakoulututkinnon vapaasti valittaviin opintoihin enintään 5 opintopisteen laajuisena varusmiesaikana suoritettun johtajakoulutuksen. Perusteena on aliupseerikoulun tai reserviupseerikoulun järjestämä

johtajakoulutus, josta opiskelija esittää todistuksen ja saamansa henkilökohtaisen arviointilausunnon. Aliupseerikoulusta voi saada 3 opintopistettä ja reserviupseerikoulusta lisäksi 2 opintopistettä. Koulutusohjelman harkinnan mukaan osa näistä voidaan AHOToida myös ydinosaamisen tai profiloivan osaamisen opintoihin

OHJE OPISKELIJAN OHJAAMISEEN

Opiskelija tekee itsearviointin osaamisestaan reflektoidulla omaa osaamista opetussuunnitelman osaamistavoitteisiin ja käy tutoropettajan kanssa HOPS-keskustelun, jossa mietitään opiskelijan kanssa mistä opintojaksoista opiskelija voi hakea AHOTia.

- Jos AHOToitavaa on yli 6 opintojaksoa, tutoropettaja neuvoo opiskelijaa toimittamaan AHOT-hakemuksen liitteineen opinto-ohjaajalle opo@centria.fi.
- Jos opintojaksoja on 1–5 AHOT-lomake toimitetaan kunkin opintojakson opettajalle. Opettaja ehdottaa hyväksymistä tai hylkäämistä koulutusala-/koulutuspäällikölle.
- Jos kyse on vapaa valintaisista opinnoista, joista ei löydy vastaavuutta Centrian opintotarjonnasta, lähetetään AHOT-lomake suoraan koulutusala- ja koulutuspäällikölle.

Opiskelija lähettää kaikille opintojaksojen opettajille AHOT-lomakkeen yhtä aikaa. Tutoropettaja neuvoo opiskelijaa lähettämään lomakkeen ja dokumentit Centrian sähköpostiosoitteesta, jotta lähetys on tietoturvallinen. Opintojakson opettaja tulostaa lomakkeen hyväksyy/hylkää ja allekirjoittaa. Tämä lomake toimitetaan koulutusala- ja koulutuspäällikölle. Koulutusala- ja koulutuspäällikkö hylkää tai myöntää kokonaisen tai osittaisen hyväksiluvun ja toimittaa tiedon opintotoimistoon ja opiskelijalle sähköpostilla. Mikäli hyväksiluku on osittainen, opiskelija sopii opintojakson opettajan kanssa suoritustavasta.

Opiskelija saa sähköpostitse tiedon päätöksestä kuukauden kuuluessa hakemuksen jättämisestä. Hylätystä AHOT-päätöksestä opiskelija voi valittaa johtajalle (opetus), joka voi tarvittaessa viedä asian tutkintolautakunnalle.

Harjoittelun osalta on koulutusala-kohtaisia ohjeita.

AHOT 1

- tarkoittaa opintoja, jotka on suoritettu korkeakouluopinnoissa
- Armeijassa suoritettua AUK ja RUK koulutuksista voidaan myöntää enintään 5 op esihenkilökoulutusta suoraan opintotoimistossa
- jos opinnot ovat yli 10 vuotta vanhoja harkitaan osaamisen perusteella ahointi, pelkkä opintojen ikä ei riitä perusteluksi hylkäämiselle
- opiskelijalta voidaan pyytää kirjallinen selvitys, miten osaamista on hyödynnetty ja ylläpidetty

AHOT 2

- on opettajalle vaativa mutta sen avulla opiskelijan ei-formaalisti hankkimaa osaamista voidaan hyväksilukea.
- opiskelijalle on tärkeitä tarjota tapa osoittaa osaamistaan
- osaamisen näyttö voidaan osoittaa:
  - opiskelija voi tehdä itse ehdotuksen osaamisensa näyttämisestä
  - portfolioilla
  - kirjallisesti esseellä tms
  - työelämässä hankitun osaamisen osalta voidaan pyytää esihenkilön tai kollegan yhteystiedot vahvistusta varten
  - näyttötilaisuuksissa esim. laboratorio-osaaminen tai simulointi
  - näyttökokeessa yhteistyössä työpaikan kanssa
  - suullisella ja/tai kirjallisella kokeella, haastattelulla

AIEMMIN SUORITETTUIEN KIELIOPINTOJEN AHOTOINTI

Tutkintotodistuksen kielilausekkeet

Tutkintotodistukseen tulevat kielilausekkeet toisesta kotimaisesta kielestä (suullinen ja kirjallinen taito), pakollisesta kielestä (englanti) sekä kypsyysnäytteen kielestä (=koulusivistyskieli). Taustalla on ammattikorkeakoulu- ja kielilainsäädäntö.

Tutkinnon suorittanut on osoittanut ammattikorkeakouluista annetun asetuksen (1129/2014, 7 § 1 mom.) mukaista ja julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta annetun lain (424/2003, 6 § 1 mom.) mukaista kaksikielisessä viranomaisessa valtion henkilöstöltä vaadittavaa toisen kielen taitoa seuraavasti: ruotsin kielen suullinen taito # ja kirjallinen taito #.

Opiskelija on saavuttanut koulutusohjelman pakollisessa vieraassa (englannin) kielessä sellaisen suullisen ja kirjallisen taidon, joka ammatin harjoittamisen ja ammatillisen kehityksen kannalta on tarpeellinen (1129/2014, 7 §).

Hän on suorittanut opinnäytetyöhön sisältyvän kypsyysnäytteen x kielellä.

Ammattikorkeakoululaki 932/2014, valtioneuvoston asetus ammattikorkeakouluista 1129/2014 sekä laki julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta 424/2003 ohjaavat koulutusta.

Kielilainsäädännön mukaan ammattikorkeakoulututkintoa koskeva toisen kotimaisen kielen taito arvioidaan asteikolla hyvä (5, 4), tyydyttävä (3, 2, 1).

Aiempien kieliopintojen tarkistaminen

Kieliopintojen aiemmat suoritukset on tarkistettava opintojen alkuvaiheessa (HOPS-keskustelu), sillä tämä vaikuttaa opiskelijan opintosuunnitelmaan. Mahdollisten AHOTointien selvittämiseksi opiskelija ohjataan eteenpäin.

Koulutuslapäällikkö (tai koulutuksen vastuuhenkilö) tekee päätöksen hyväksiluvusta

- Aiempi saman alan korkeakoulututkinto, joka sisältää arvioinnin toisesta kotimaisesta kielestä sekä pakollisesta kielestä.
- Tutkintotodistuksen tulee sisältää toisen kotimaisen kielen kielilauseke, josta käy ilmi erikseen suullisen ja kirjallisen taidon arviointi

Kielenopettaja tekee päätöksen hyväksiluvusta/sopii opiskelijan kanssa näytön antamisesta

- Aiempi saman alan korkeakoulututkinto sisältää arvioinnin toisesta kotimaisesta kielestä, mutta ei sisällä erikseen arviointia suullisesta ja kirjallisesta taidosta.
- Aiempi eri alan korkeakoulututkinto sisältää arvioinnit kieliopinnoista (alakohtainen kielitaito)
- Aiemmin suoritettut saman alan korkeakouluopinnot (tutkinto puuttuu) sisältävät kieliopintoja
- Aiemmin suoritettut eri alan korkeakouluopinnot (tutkinto puuttuu) sisältävät kieliopintoja
- Vanha opistoasteen tutkinto
- Muulla tavoin hankittu osaaminen (esim. työelämän kautta hankitut koulutukset ja kurssit)

Muut huomioitavat asiat

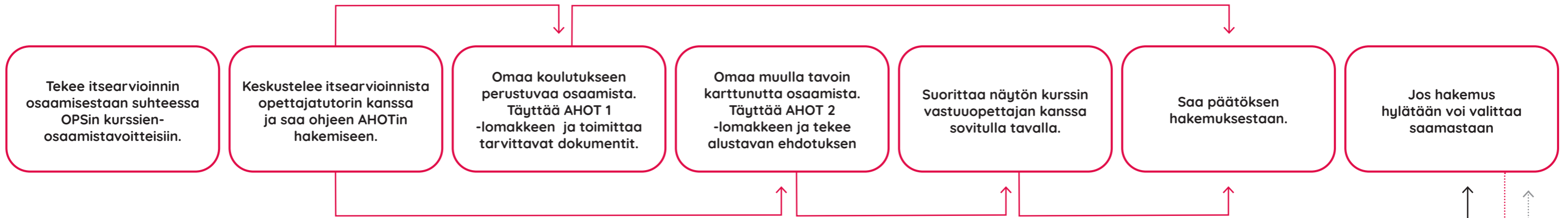
- Aiemmin suoritettujen korkeakouluopintojen opintosuoritukset eivät vanhene mutta niiden osalta voidaan koulutuksessa harkita hyväksilukua osaamisen perusteella.
- Vanhasta opistoasteen tutkinnosta ei tehdä suoraan hyväksilukuja
- Opiskelija ohjataan tekemään tarvittavat kieliopinnot normaalina suorituksena tai näyttönä, jolloin opiskelijan on sovittava asiasta kielenopettajan kanssa

Toisen asteen tutkinto

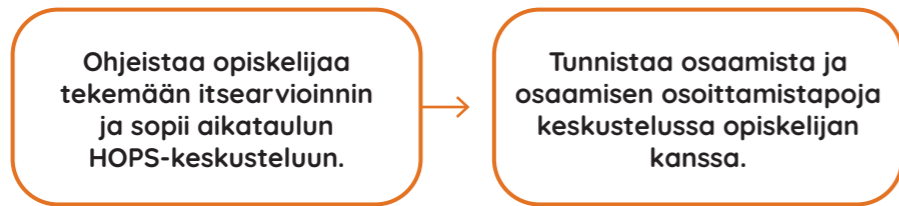
- Toisen asteen tutkinnoista (lukio, ammattiopisto), jotka antavat hakukelpoisuuden ammattikorkeakouluopintoihin, ei tehdä hyväksilukuja
- Poikkeuksena Väylä-opinnot, joita toisen asteen opiskelija on suorittanut ammattikorkeakoulussa jo toisen asteen tutkinnon aikana

OPISKELIJA

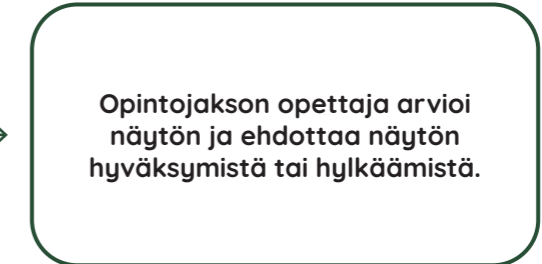
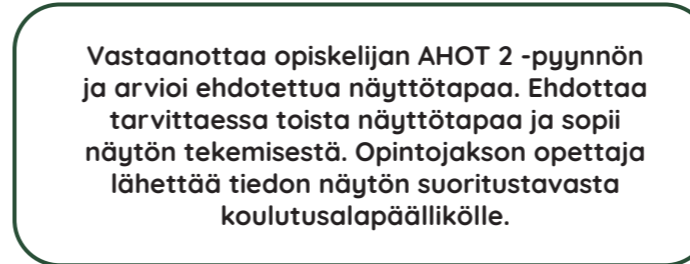
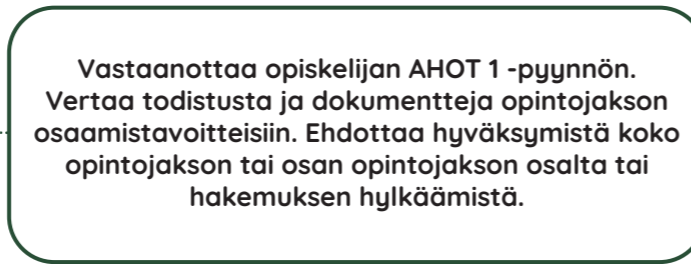
OPETTAJA-TUTOR

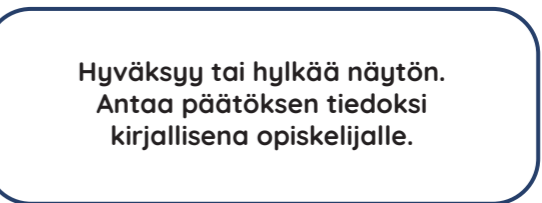
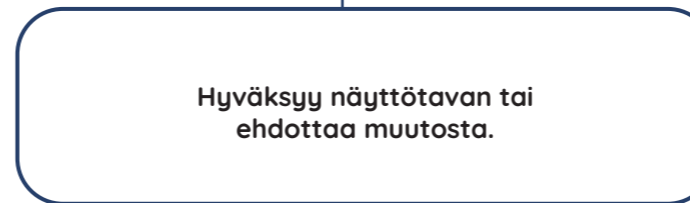
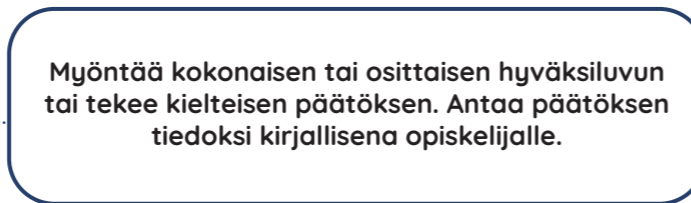
OPO

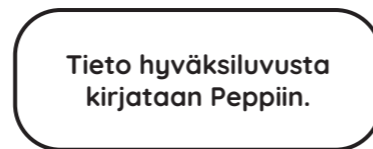
OPINTOJAKSON OPETTAJA

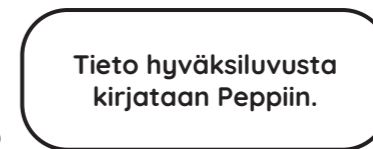
KOULUTUSALA-PÄÄLLIKKÖ

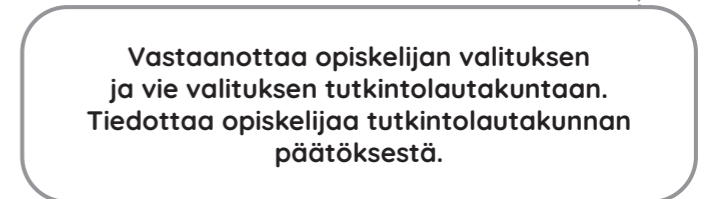
OPINTOTOTOIMISTO

OPINTOTOTOIMISTO

JOHTAJA (OPETUS)

AHOT-OHJE OPETTAJILLE

AHOToinin tarkoitus on edistää opiskelijan valmistumista ja toimia taloudellisesti tehokkaasti sekä Centrian että opiskelijan näkökulmasta. AHOToinnissa on tärkeätä muistaa laatu ja siksi sitä tehdään osaamisperustaisesti.

Kielten erityisohjeet löytyvät tämän ohjeen lopusta.

YLEISET PERIAATTEET

Opiskelija käynnistää AHOT-prosessin ja hän harkitsee käyttääkö tätä mahdollisuutta hyväkseen. Opiskelija ei ole prosessissa kuitenkaan yksin, vaan hän saa tukea ja neuvoja opettajatutoriltaan, opinto-ohjaajalta, koulutuksen vastuuhenkilöltä tai opintotoimistosta. Pääsääntöisesti AHOT-prosessi käynnistetään opiskelun alkuvaiheessa HOPSien vahvistamisen yhteydessä. Opintojen edistyessä on mahdollista jatkaa AHOT-prosessia.

Formaalissa opiskelussa aiemmin hankittu osaaminen arvioidaan pääsääntöisesti todistusten perusteella. Formaalissa opiskelussa aikaisemmin arvioitu opintokokonaisuus on arvioitu ja sitä ei arvioida uudelleen. Aiemmin suoritettujen korkeakouluopintojen opintosuoritukset eivät vanhene mutta niiden osalta voidaan koulutuksessa harkita hyväksilukua osaamisen perusteella.

Opinnäytetyötä ei hyväksiluetta kuin poikkeustapauksissa. Tällainen voi olla samassa koulutusohjelmassa jo aiemmin tehty opinnäytetyö (esim. siirto-opiskelija, joka on tehnyt samassa koulutusohjelmassa toisessa ammattikorkeakoulussa opinnäytetyön tai terveydenhoitajaopiskelija, joka on jo tehnyt opinnäytetyön sairaanhoitajakoulutuksessa). Kypsyysnäyte voidaan hyväksilukea opinnäytetyön hyväksilukemisen yhteydessä.

Epävirallisen ja arkioppimisen kautta hankitun osaamisen arviointi toteutetaan suhteessa suoritettavan opintokokonaisuuden tai opintojakson tavoitteisiin. Tavoitteena näissä tilanteissa on soveltuvan näytön antaminen. Opinnoista, jotka sisältyvät hakukelpoisuuden antavaan tutkintoon, ei voi hakea suoraan hyväksilukua. Tämä ei koske Väyläopintoja. Väyläopinnot ovat opintoja, joita toisen asteen opiskelija on suorittanut korkeakoulussa jo toisen asteen tutkinnon aikana tavoitteenaan parantaa mahdollisuuksiaan päästä opiskelemaan ammattikorkeakouluun, suorittaa ammattikorkeakoulututkinto sekä lyhentää opiskeluaikaa.

Toisen asteen käytännön taitoja antavia opintoja ei voida suoraan hyväksilukea, vaan ne vaativat aina jonkinlaisen koulutuksen määrittelemän näytön.

Centria-ammattikorkeakoulu hyväksilukee ammattikorkeakoulututkinnon vapaasti valittaviin opintoihin enintään 5 opintopisteen laajuisena varusmiesaikana suoritettun johtajakoulutuksen. Perusteena on aliupseerikoulun tai reserviupseerikoulun järjestämä

johtajakoulutus, josta opiskelija esittää todistuksen ja saamansa henkilökohtaisen arviointilausunnon. Aliupseerikoulusta voi saada 3 opintopistettä ja reserviupseerikoulusta lisäksi 2 opintopistettä. Koulutusohjelman harkinnan mukaan osa näistä voidaan AHOToida myös ydinosaamisen tai profiloivan osaamisen opintoihin

OHJE OPISKELIJAN OHJAAMISEEN

Opiskelija tekee itsearviointin osaamisestaan reflektoiden omaa osaamista opetussuunnitelman osaamistavoitteisiin ja käy tutoropettajan kanssa HOPS-keskustelun, jossa mietitään opiskelijan kanssa mistä opintojaksoista opiskelija voi hakea AHOTia.

- Jos AHOTitavaa on yli 6 opintojaksoa, tutoropettaja neuvoo opiskelijaa toimittamaan AHOT-hakemuksen liitteineen opinto-ohjaajalle opo@centria.fi.
- Jos opintojaksoja on 1–5 AHOT-lomake toimitetaan kunkin opintojakson opettajalle. Opettaja ehdottaa hyväksymistä tai hylkäämistä koulutusala-/koulutuspäällikölle.
- Jos kyse on vapaa valintaisista opinnoista, joista ei löydy vastaavuutta Centrian opintotarjonnasta, lähetetään AHOT-lomake suoraan koulutusala- ja koulutuspäällikölle.

Opiskelija lähettää kaikille opintojaksojen opettajille AHOT-lomakkeen yhtä aikaa. Tutoropettaja neuvoo opiskelijaa lähettämään lomakkeen ja dokumentit Centrian sähköpostiosoitteesta, jotta lähetys on tietoturvallinen. Opintojakson opettaja tulostaa lomakkeen hyväksyy/hylkää ja allekirjoittaa. Tämä lomake toimitetaan koulutusala- ja koulutuspäällikölle. Koulutusala- ja koulutuspäällikkö hylkää tai myöntää kokonaisen tai osittaisen hyväksiluvun ja toimittaa tiedon opintotoimistoon ja opiskelijalle sähköpostilla. Mikäli hyväksiluku on osittainen, opiskelija sopii opintojakson opettajan kanssa suoritustavasta.

Opiskelija saa sähköpostitse tiedon päätöksestä kuukauden kuuluessa hakemuksen jättämisestä. Hylätystä AHOT-päätöksestä opiskelija voi valittaa johtajalle (opetus), joka voi tarvittaessa viedä asian tutkintolautakunnalle.

Harjoittelun osalta on koulutusala-kohtaisia ohjeita.

AHOT 1

- tarkoittaa opintoja, jotka on suoritettu korkeakouluopinnoissa
- Armeijassa suoritusta AUK ja RUK koulutuksista voidaan myöntää enintään 5 op esihenkilökoulutusta suoraan opintotoimistossa
- jos opinnot ovat yli 10 vuotta vanhoja harkitaan osaamisen perusteella ahointi, pelkkä opintojen ikä ei riitä perusteluksi hylkäämiselle
- opiskelijalta voidaan pyytää kirjallinen selvitys, miten osaamista on hyödynnetty ja ylläpidetty

AHOT 2

- on opettajalle vaativa mutta sen avulla opiskelijan ei-formaalisti hankkimaa osaamista voidaan hyväksilukea.
- opiskelijalle on tärkeitä tarjota tapa osoittaa osaamistaan
- osaamisen näyttö voidaan osoittaa:
  - opiskelija voi tehdä itse ehdotuksen osaamisensa näyttämisestä
  - portfolioilla
  - kirjallisesti esseellä tms
  - työelämässä hankitun osaamisen osalta voidaan pyytää esihenkilön tai kollegan yhteystiedot vahvistusta varten
  - näyttötilaisuuksissa esim. laboratorio-osaaminen tai simulointi
  - näyttökokeessa yhteistyössä työpaikan kanssa
  - suullisella ja/tai kirjallisella kokeella, haastattelulla

AIEMMIN SUORITETTujen KIELIOPINTOJEN AHOTOINTI

Tutkintotodistuksen kielilausekkeet

Tutkintotodistukseen tulevat kielilausekkeet toisesta kotimaisesta kielestä (suullinen ja kirjallinen taito), pakollisesta kielestä (englanti) sekä kypsyysnäytteen kielestä (=koulusivistyskieli). Taustalla on ammattikorkeakoulu- ja kielilainsäädäntö.

Tutkinnon suorittanut on osoittanut ammattikorkeakouluista annetun asetuksen (1129/2014, 7 § 1 mom.) mukaista ja julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta annetun lain (424/2003, 6 § 1 mom.) mukaista kaksikielisessä viranomaisessa valtion henkilöstöltä vaadittavaa toisen kielen taitoa seuraavasti: ruotsin kielen suullinen taito # ja kirjallinen taito #.

Opiskelija on saavuttanut koulutusohjelman pakollisessa vieraassa (englannin) kielessä sellaisen suullisen ja kirjallisen taidon, joka ammatin harjoittamisen ja ammatillisen kehityksen kannalta on tarpeellinen (1129/2014, 7 §).

Hän on suorittanut opinnäytetyöhön sisältyvän kypsyysnäytteen x kielellä.

Ammattikorkeakoululaki 932/2014, valtioneuvoston asetus ammattikorkeakouluista 1129/2014 sekä laki julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta 424/2003 ohjaavat koulutusta.

Kielilainsäädännön mukaan ammattikorkeakoulututkintoa koskeva toisen kotimaisen kielen taito arvioidaan asteikolla hyvä (5, 4), tyydyttävä (3, 2, 1).

Aiempien kieliopintojen tarkistaminen

Kieliopintojen aiemmat suoritukset on tarkistettava opintojen alkuvaiheessa (HOPS-keskustelu), sillä tämä vaikuttaa opiskelijan opintosuunnitelmaan. Mahdollisten AHOTointien selvittämiseksi opiskelija ohjataan eteenpäin.

Koulutuslapäällikkö (tai koulutuksen vastuuhenkilö) tekee päätöksen hyväksiluvusta

- Aiempi saman alan korkeakoulututkinto, joka sisältää arvioinnin toisesta kotimaisesta kielestä sekä pakollisesta kielestä.
- Tutkintotodistuksen tulee sisältää toisen kotimaisen kielen kielilauseke, josta käy ilmi erikseen suullisen ja kirjallisen taidon arviointi

Kielenopettaja tekee päätöksen hyväksiluvusta/sopii opiskelijan kanssa näytön antamisesta

- Aiempi saman alan korkeakoulututkinto sisältää arvioinnin toisesta kotimaisesta kielestä, mutta ei sisällä erikseen arviointia suullisesta ja kirjallisesta taidosta.
- Aiempi eri alan korkeakoulututkinto sisältää arvioinnit kieliopinnoista (alakohtainen kielitaito)
- Aiemmin suoritettujen saman alan korkeakouluopinnot (tutkinto puuttuu) sisältävät kieliopintoja
- Aiemmin suoritettujen eri alan korkeakouluopinnot (tutkinto puuttuu) sisältävät kieliopintoja
- Vanha opistoasteen tutkinto
- Muulla tavoin hankittu osaaminen (esim. työelämän kautta hankitut koulutukset ja kurssit)

Muut huomioitavat asiat

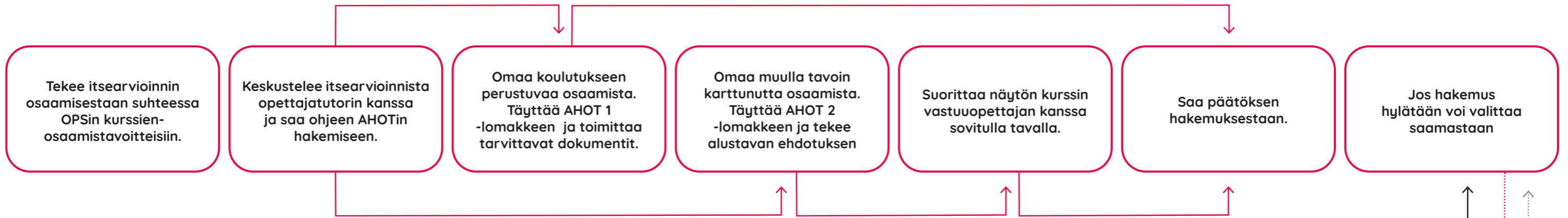
- Aiemmin suoritettujen korkeakouluopintojen opintosuoritukset eivät vanhene mutta niiden osalta voidaan koulutuksessa harkita hyväksilukua osaamisen perusteella.
- Vanhasta opistoasteen tutkinnosta ei tehdä suoraan hyväksilukuja
- Opiskelija ohjataan tekemään tarvittavat kieliopinnot normaalina suorituksena tai näyttönä, jolloin opiskelijan on sovittava asiasta kielenopettajan kanssa

Toisen asteen tutkinto

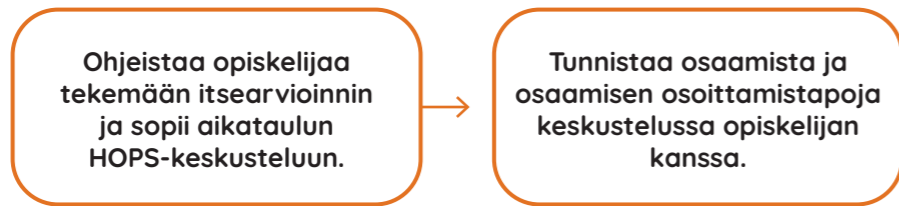
- Toisen asteen tutkinnoista (lukio, ammattiopisto), jotka antavat hakukelpoisuuden ammattikorkeakouluopintoihin, ei tehdä hyväksilukuja
- Poikkeuksena Väylä-opinnot, joita toisen asteen opiskelija on suorittanut ammattikorkeakoulussa jo toisen asteen tutkinnon aikana

OPISKELIJA

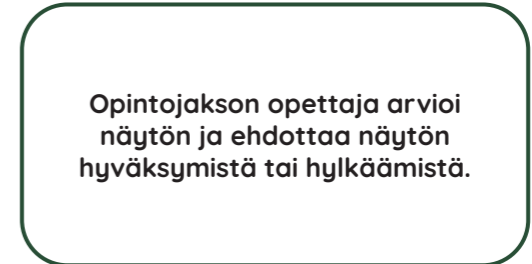
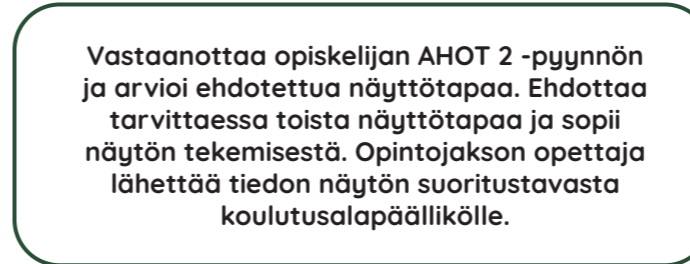
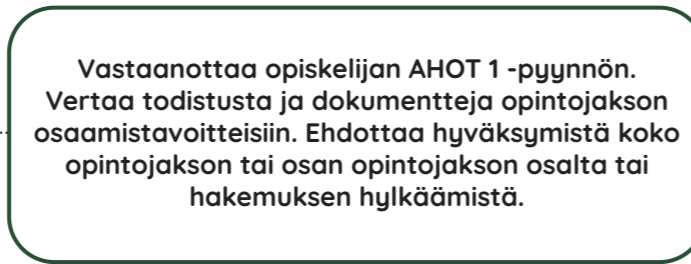
OPETTAJA-TUTOR

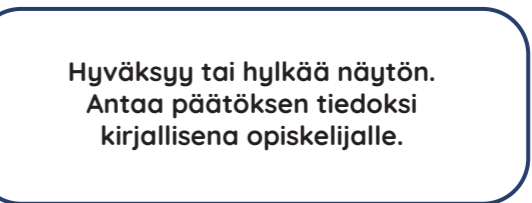
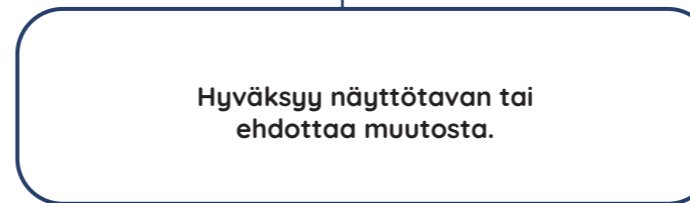
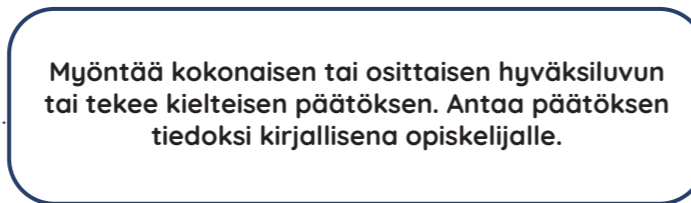
OPO

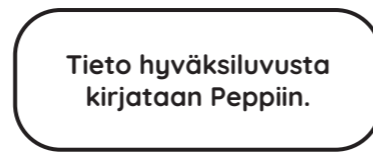
OPINTOJAKSON OPETTAJA

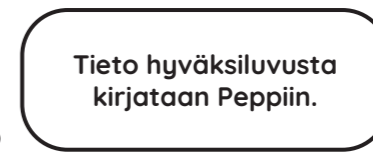
KOULUTUSALA-PÄÄLLIKKÖ

OPINTOTOTOIMISTO

OPINTOTOTOIMISTO

JOHTAJA (OPETUS)

